

Podręczniki Prawnicze

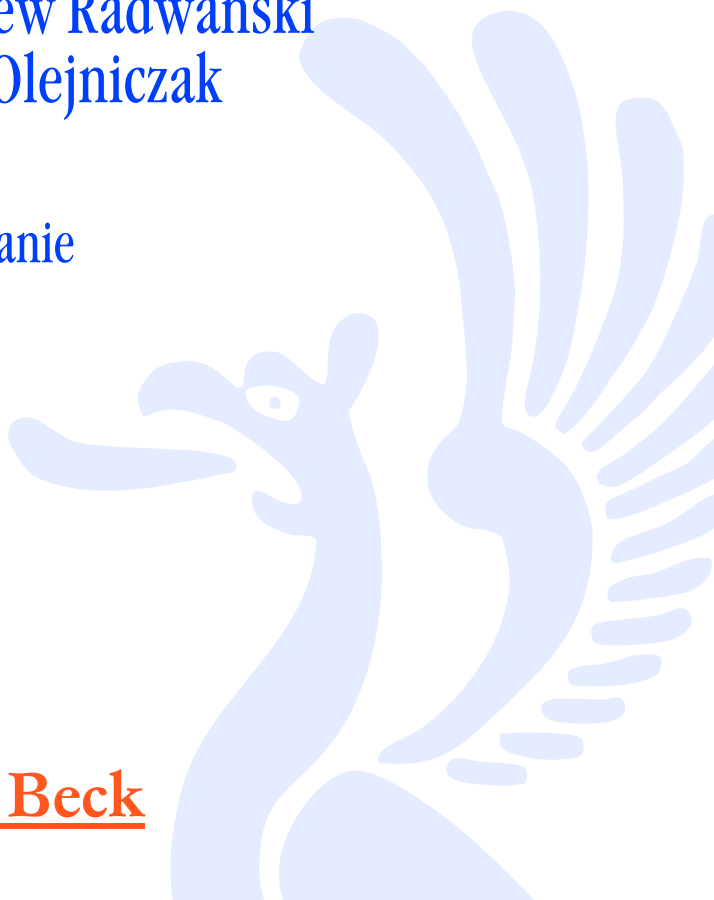
Prawo cywilne

- część ogólna

Zbigniew Radwański
Adam Olejniczak

11. wydanie

C. H. Beck

PODRĘCZNIKI PRAWNICZE

Zbigniew Radwański, Adam Olejniczak • Prawo cywilne – część ogólna

W sprzedaży:

E. Marszałkowska-Krześ

POSTĘPOWANIE CYWILNE, wyd. 2

Ćwiczenia Becka

K. Piasecki

**POSTĘPOWANIE SPORNE ROZPOZNAWCZE W SPRAWACH
CYWILNYCH**, wyd. 3

Studia Prawnicze

K. Flaga-Gieruszyńska

**POSTĘPOWANIE CYWILNE. PYTANIA EGZAMINACYJNE. TESTY.
KAZUSY. TABLICE**, wyd. 5

Repetytoria C.H. Beck

K. Flaga-Gieruszyńska

POSTĘPOWANIE CYWILNE

Testy Becka

T. Ereciński (wprowadzenie)

POSTĘPOWANIE CYWILNE. ORZECZNICTWO

Zbiory Orzecznictwa Becka

A. Zieliński (wprowadzenie)

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO Z WPROWADZENIEM,
wyd. 34

Twoje Prawo

EP edukacjaprawnicza.pl

www.sklep.beck.pl

Prawo cywilne – część ogólna

**Zbigniew Radwański
Adam Olejniczak**

11. wydanie

**WYDAWNICTWO C.H. BECK
WARSZAWA 2011**

Redakcja: Aneta Flisek

© **Wydawnictwo C.H. Beck 2011**

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i lamanie: Wydawnictwo C. H. Beck
Druk i oprawa: P.W.P. Interdruk, Warszawa

ISBN 978-83-255-3142-3

ISBN e-book 978-83-255-3143-0

Spis treści

	Str.	Nb.
Wykaz skrótów	XVII	
Wykaz literatury	XXI	
Przedmowa do jedenastego wydania	XXIII	
Rozdział I. Wprowadzenie do prawa cywilnego	1	1
§ 1. Prawo cywilne	1	1
I. Prawo publiczne i prawo prywatne	1	1
1. Wprowadzenie	1	1
2. Prawo prywatne	2	2
3. Prawo publiczne	3	3
4. Użyteczność wyróżnienia	3	4
II. Gałęzie prawa, kompleksowe regulacje prawne, dyscypliny naukowe i dydaktyczne	5	6
1. Gałęzie prawa	5	6
2. Kompleksowe regulacje prawne	5	7
3. Dyscypliny naukowe i dydaktyczne	6	8
III. Status prawa cywilnego	6	10
1. Metoda regulacji	6	11
2. Przedmiot regulacji	8	15
IV. Zakres prawa cywilnego	9	16
1. Uwagi wstępne	9	16
2. Prawo pracy	9	17
3. Prawo rodzinne	10	18
4. Prawo handlowe	11	19
5. Prawo rolne	13	22
6. Prawo spółdzielcze	13	23
V. Systematyka prawa cywilnego	14	24
1. Uwagi ogólne	14	24
2. Poszczególne działy prawa cywilnego	14	25
3. Inne wyróżnienia zespołów norm cywilnoprawnych	15	31
VI. Zasady prawa cywilnego	16	33
1. Pojęcie	16	33
2. Katalog zasad	17	34
§ 2. Unifikacja i kodyfikacja prawa cywilnego w Polsce	19	39
I. Unifikacja prawa cywilnego	19	39
1. Druga Rzeczpospolita	19	39
2. Okres powojenny	22	42
II. Kodyfikacja prawa cywilnego	23	45
1. Pierwsze próby kodyfikacji	23	45
2. Uchwalenie Kodeksu cywilnego	24	50

	Str.	Nb.
3. Charakter prawny	25	52
4. Zakres.....	26	53
5. Podział.....	27	55
6. Forma.....	27	56
7. Warstwy ideologiczne.....	27	57
III. Reforma Kodeksu w Rzeczypospolitej Polskiej	28	60
Rozdział II. Źródła prawa cywilnego	31	64
§ 3. Rodzaje źródeł.....	31	64
I. Uwagi wstępne	31	64
II. Prawo stanowione	32	65
III. Zwyczaje i prawo zwyczajowe.....	33	66
1. Zwyczaje.....	33	66
2. Prawo zwyczajowe.....	35	70
IV. Rola orzecznictwa.....	36	75
V. Rola nauki	36	76
§ 4. Ważniejsze rodzaje norm i przepisów prawa cywilnego.....	37	77
I. Uwagi ogólne.....	37	77
1. Struktura normy prawnej.....	37	77
2. Norma a przepis prawny.....	38	79
II. Ważniejsze rodzaje norm prawa cywilnego.....	39	80
1. Normy bezwzględnie i względnie wiążące oraz semiimperatywne	39	80
2. Normy kompetencyjne	41	84
3. Metanormy.....	42	87
III. Ważniejsze rodzaje przepisów prawa cywilnego.....	43	92
1. Definicje legalne.....	43	92
2. Przepisy odsyłające	43	93
3. Klauzule generalne	44	94
§ 5. Obowiązkiwanie norm prawa cywilnego w zasięgu czasowym		
i przestrzennym	48	101
I. Obowiązkiwanie norm w zasięgu czasowym	49	101
1. Początek obowiązywania.....	49	101
2. Koniec obowiązywania	50	103
II. Prawo intertemporalne	51	104
1. Uwagi ogólne.....	51	104
2. Zasada nieretroakcji.....	51	106
3. Kolidzje norm nieobjętych zasadą nieretroakcji.....	52	108
III. Obowiązkiwanie norm prawa cywilnego w zasięgu przestrzennym	55	115
IV. Prawo prywatne międzynarodowe.....	55	116
Rozdział III. Stosowanie prawa cywilnego	56	118
§ 6. Model stosowania prawa.....	56	118
I. Model normatywny.....	56	118
II. Trójczłonowy model stosowania prawa	57	120
§ 7. Ustalenie stanu faktycznego sprawy.....	57	121
I. Reguły dowodowe.....	57	121
1. Dowody.....	57	121
2. Rozkład ciężaru dowodu.....	58	123
II. Domniemanie.....	59	126

	Str.	Nb.
1. Domniemania faktyczne	59	127
2. Domniemania prawne	59	128
3. Domniemanie dobrej wiary	62	134
4. Moc wiążąca orzeczeń	63	137
§ 8. Ustalenie właściwej normy dla rozstrzygnięcia sprawy	64	138
I. Wykładnia prawa	65	138
1. Uwagi wstępne	65	138
2. Dyrektywy językowe	66	142
3. Dyrektywy systemowe	68	144
4. Dyrektywy funkcjonalne	69	149
5. Wyniki wykładni	71	153
II. Wnioskowanie z norm o normach	71	154
1. Pojęcie	71	154
2. Reguły instrumentalnego nakazu i zakazu	72	155
3. Reguły <i>a fortiori</i>	72	156
4. Analogia z ustawy	73	157
5. Analogia z prawa	74	158
III. Związanie sądu w działaniach interpretacyjnych i inferencyjnych	74	159
1. Uwagi wstępne	74	159
2. Nadzór judykacyjny	75	160
3. Zasady prawne	75	161
4. Powszechnie obowiązująca wykładnia	76	164
5. Wskazania wspomagające	77	166
IV. Zbieg norm	78	170
V. Wykładnia prawa wspólnotowego	79	173
1. Reguły wykładni	79	173
2. Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego wobec prawa krajowego	79	174
3. Właściwość sądów	80	175
§ 9. Wiążące ustalenie konsekwencji prawnych stanu faktycznego	80	176
Rozdział IV. Prawo podmiotowe	82	179
§ 10. Pojęcie prawa podmiotowego	82	179
I. Koncepcja prawnonaturalna i system prawny	82	179
1. Prawo podmiotowe i system prawny	82	179
2. Koncepcja umiarkowanego pozytywizmu	83	180
II. Określenie prawa podmiotowego	83	181
1. Stosunek cywilnoprawny	83	181
2. Definicja prawa podmiotowego	84	184
3. Przydatność koncepcji prawa podmiotowego	87	192
III. Uprawnienia	88	196
1. Uwagi ogólne	88	196
2. Roszczenia	89	197
3. Uprawnienia kształtujące	89	200
4. Zarzut	90	201
§ 11. Rodzaje praw podmiotowych	91	202
I. Uwagi wstępne	91	202
II. Prawa bezwzględne i względne	91	203
1. Prawa bezwzględne	91	204

	Str.	Nb.
2. Prawa względne.....	92	206
3. Prawo podmiotowe w zobowiązaniach realnych.....	92	207
4. Przyporządkowane prawa bezwzględne.....	93	209
III. Prawa akcesoryjne i związane.....	94	210
1. Prawa akcesoryjne.....	94	211
2. Prawa związane.....	94	212
IV. Prawa majątkowe i niemajątkowe.....	94	213
1. Prawa majątkowe.....	95	214
2. Prawa niemajątkowe.....	95	215
V. Prawa przenoszalne i nieprzenoszalne.....	96	216
1. Uwagi wprowadzające.....	96	216
2. Zbywalność.....	96	217
3. Dziedziczność.....	97	219
VI. Prawa tymczasowe.....	98	220
§ 12. Sposoby nabycia i utraty prawa podmiotowego.....	98	222
I. Uwagi wstępne.....	99	222
II. Nabycie pochodne i pierwotne.....	99	223
1. Nabycie pochodne.....	99	223
2. Nabycie pierwotne.....	100	224
III. Następstwo pod tytułem szczególnym i ogólnym.....	101	227
1. Następstwo pod tytułem szczególnym.....	101	228
2. Następstwo pod tytułem ogólnym.....	101	229
IV. Nabycie translatywne i konstytutywne.....	102	231
1. Nabycie translatywne.....	102	232
2. Nabycie konstytutywne.....	102	233
V. Utrata prawa.....	103	236
1. Uwagi ogólne.....	103	236
2. Połączenie prawa i obowiązku.....	103	237
§ 13. Realizacja prawa podmiotowego.....	104	238
I. Wykonywanie.....	104	238
II. Nadużycie.....	104	240
1. Teoria zewnętrzna.....	105	241
2. Teoria wewnętrzna.....	106	243
3. Stosowanie instytucji nadużycia prawa podmiotowego.....	107	247
III. Ochrona.....	108	249
1. Ochrona sądowa.....	108	249
2. Pomoc własna.....	109	251
IV. Kolidzja praw podmiotowych.....	109	253
Rozdział V. Przedmioty stosunku cywilnoprawnego.....	111	256
§ 14. Uwagi wstępne.....	111	256
§ 15. Rzeczy.....	112	260
I. Pojęcie.....	112	260
1. Cechy konstytutywne.....	112	261
2. Wyłączenia.....	113	262
II. Rzeczy ruchome i nieruchomości.....	114	266
1. Podstawa podziału.....	114	266
2. Grunty.....	115	268
3. Budynki.....	115	271
4. Części budynków.....	116	273

	Str.	Nb.
5. Księgi wieczyste	116	274
III. Rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości	116	275
1. Pojęcie	116	275
2. Doniosłość prawna	117	277
IV. Części składowe rzeczy i przynależności	117	278
1. Części składowe	117	278
2. Przynależności	119	282
V. Pożytki	120	285
1. Pojęcie i rodzaje	120	285
2. Konsekwencje prawne	121	289
§ 16. Przedmioty inne niż rzeczy	122	292
I. Przedmioty materialne niebędące rzeczami	122	293
1. Ciecze i gazy	123	294
2. Kopaliny	123	295
3. Zwierzęta w stanie wolnym	123	296
II. Przedmioty niematerialne	124	297
1. Energia	124	298
2. Dobra o charakterze intelektualnym	124	299
3. Dobra osobiste	125	300
4. Pieniądze	125	301
5. Papiery wartościowe	125	302
III. Przedsiębiorstwo	126	303
1. Uwagi wstępne	126	303
2. Pojęcie	126	304
3. Konsekwencje i charakter prawny	128	305
4. Gospodarstwo rolne	129	308
IV. Zbycie przedsiębiorstwa	130	310
1. Uwagi wstępne	130	310
2. Pojęcie zbycia przedsiębiorstwa	131	311
3. Forma	132	312
V. Odpowiedzialność za długi związane z prowadzeniem zbytego przedsiębiorstwa	132	313
1. Uwagi wstępne	132	313
2. Odpowiedzialność zbywcy przedsiębiorstwa	133	314
3. Solidarna odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa	133	315
§ 17. Majątek i mienie	135	316
I. Majątek	135	316
1. Pojęcie	135	316
2. Sukcesja uniwersalna	136	319
3. Zarząd	136	320
4. Odpowiedzialność	137	321
5. Surogacja	137	322
II. Mienie	137	323
Rozdział VI. Osoby fizyczne	139	326
§ 18. Uwagi ogólne	139	326
I. Podmiotowość człowieka	139	326
1. Podmiot praw	139	326
2. Zdolność prawna	140	327

	Str.	Nb.
3. Zdolność do czynności prawnych.....	140	328
II. Indywidualizacja osób fizycznych.....	140	330
1. Nazwisko i imię.....	141	331
2. Dodatkowe dane osobowe.....	142	336
3. Stan rodzinny.....	142	337
4. Płeć.....	143	339
5. Wiek.....	143	342
6. Stan cywilny.....	144	343
7. Księgi stanu cywilnego.....	145	344
8. Ewidencja ludności.....	145	346
III. Miejsce zamieszkania.....	146	348
1. Uwagi ogólne.....	146	348
2. Osoby pełnoletnie.....	146	350
3. Dzieci lub podopieczni.....	147	353
§ 19. Zdolność prawna osób fizycznych.....	148	354
I. Początek.....	148	354
1. Urodzenie się dziecka.....	148	354
2. Status cywilnoprawny <i>nasciturusa</i>	149	356
II. Zakres.....	151	361
III. Ustanie.....	152	362
1. Śmierć.....	152	362
2. Stwierdzenie zgonu.....	154	367
3. Uznanie za zmarłego.....	154	368
§ 20. Ochrona dóbr osobistych.....	156	373
I. Pojęcie i rodzaje.....	157	373
1. Pojęcie.....	157	373
2. Typy.....	159	375
II. Konstrukcja prawna.....	169	376
III. Przesłanki ochrony.....	170	380
1. Bezprawność.....	170	380
2. Uchylenie bezprawności.....	171	382
IV. Środki ochrony.....	174	387
1. Ustalenie.....	174	388
2. Zaniechanie.....	175	389
3. Usunięcie skutków naruszenia.....	175	390
4. Zadośćuczynienie pieniężne lub zapłata na cel społeczny.....	176	391
5. Stosunek do ochrony pozakodeksowej.....	178	397
6. Odszkodowanie.....	179	398
Rozdział VII. Osoby prawne.....	180	399
§ 21. Konstrukcja osób prawnych.....	180	399
I. Pojęcie.....	180	399
1. Założenia ogólne.....	180	399
2. Metoda regulacji prawnej.....	182	401
3. Funkcje.....	183	404
II. Ogólna regulacja osób prawnych.....	183	405
1. Uwagi wstępne.....	183	405
2. Powstanie i rejestry.....	184	406
3. Nazwa.....	184	408

	Str.	Nb.
4. Siedziba.....	185	409
5. Organy.....	185	410
6. Dobra osobiste.....	187	415
§ 22. Rodzaje osób prawnych.....	189	418
I. Państwowe osoby prawne.....	190	419
1. Skarb Państwa.....	190	420
2. Inne państwowe osoby prawne.....	193	429
3. Szczególne zadania ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.....	194	434
II. Jednostki samorządu terytorialnego.....	195	435
1. Gminy.....	195	436
2. Związki międzygminne.....	195	437
3. Powiat.....	196	438
4. Województwo.....	196	439
III. Korporacyjne i fundacyjne osoby prawne.....	197	440
1. Korporacyjne.....	197	441
2. Fundacyjne.....	197	442
§ 23. Jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przynajmniej przyznaje zdolność prawną.....	197	443
I. Uwagi wstępne.....	198	443
II. Nowa regulacja prawna.....	199	444
1. Pojęcie.....	199	444
2. Reżim prawny.....	200	445
III. Trzeci podmiot prawa cywilnego.....	202	446
Rozdział VII¹. Konsumenci i przedsiębiorcy.....	204	447
§ 23 ¹ . Konsumenci.....	204	447
I. Uwagi wstępne.....	204	447
II. Pojęcie konsumenta.....	205	448
§ 23 ² . Przedsiębiorcy.....	207	450
I. Firma.....	212	454
Rozdział VIII. Czynności prawne i inne zdarzenia cywilnoprawne.....	214	456
§ 24. Zdarzenia cywilnoprawne.....	214	456
I. Pojęcie i skutki.....	214	456
1. Pojęcie.....	214	456
2. Skutki.....	215	458
II. Typy zdarzeń cywilnoprawnych.....	215	459
1. Podstawa wyróżnienia.....	215	459
2. Typologia.....	217	462
§ 25. Pojęcie i postacie czynności prawnych.....	217	463
I. Pojęcie.....	218	463
1. Określenie ogólne.....	218	463
2. Oświadczenie woli.....	219	465
3. Oświadczenia innego rodzaju.....	219	466
II. Postacie czynności prawnych.....	220	468
1. Jednostronne, umowy i uchwały.....	220	469
2. Zgoda osoby trzeciej.....	221	472
3. Indywidualnie adresowane.....	222	473
4. Realne i konsensualne.....	224	475

	Str.	Nb.
5. Między żyjącymi i na wypadek śmierci.....	225	477
6. Zobowiązujące, rozporządzające i o podwójnym skutku.....	225	480
7. Przysparzające.....	227	485
8. Upoważniające.....	228	486
9. Kauzalne i abstrakcyjne.....	228	487
10. Czynności powiernicze.....	232	494
§ 26. Forma oświadczenia woli.....	232	495
I. Swoboda formy.....	233	495
1. Uwagi ogólne.....	233	495
2. Oświadczenia wyraźne i dorozumiane.....	234	497
II. Formy szczególne i ich rodzaje.....	235	500
1. Zwykła forma pisemna.....	236	501
2. Z datą pewną.....	239	510
3. Z poświadczeniem podpisu.....	239	511
4. Akt notarialny.....	240	512
5. Forma elektroniczna kwalifikowana.....	240	513
6. Uwagi końcowe.....	243	514
III. Skutki niedochowania formy.....	244	516
1. Forma czynności prawnej zastrzeżona pod rygorem nieważności (<i>ad solemnitatem</i>).....	244	517
2. Forma czynności prawnej zastrzeżona dla wywołania określonych skutków prawnych (<i>ad eventum</i>).....	244	518
3. Forma czynności prawnej zastrzeżona dla celów dowodowych (<i>ad probationem</i>).....	245	519
IV. Zakres zastosowania form szczególnych.....	245	521
1. Forma z mocy ustawy.....	245	521
2. Forma z mocy umowy.....	247	527
3. Forma następczych czynności prawnych.....	248	528
4. Zakres zastosowania elektronicznej formy czynności prawnej... ..	251	531
V. Pismo potwierdzające zawarcie umowy.....	251	532
§ 27. Wykładnia oświadczeń woli.....	252	533
I. Uwagi ogólne.....	253	533
1. Pojęcie wykładni.....	253	533
2. Ogólne dyrektywy wykładni.....	254	537
II. Metoda wykładni.....	255	542
1. Oświadczenia woli składane indywidualnym adresatom.....	256	543
2. Oświadczenia woli kierowane do nieoznaczonego kręgu odbiorców.....	257	544
3. Testamenty.....	257	545
III. Wykładnia oświadczeń woli wyrażonych pisemnie.....	257	546
1. Uwagi ogólne.....	257	546
2. Ograniczenia dowodowe.....	259	552
3. Zasady europejskiego prawa kontraktów.....	259	555
§ 28. Zdolność do czynności prawnych.....	260	556
I. Pojęcie.....	260	556
1. Uwagi ogólne.....	260	556
2. Osoby prawne.....	261	557
3. Osoby fizyczne.....	261	558
II. Brak zdolności do czynności prawnych.....	262	559
1. Wiek.....	262	560

	Str.	Nb.
2. Ubezważnowolnienie całkowite	262	561
3. Skutki	263	562
III. Ograniczona zdolność do czynności prawnych	264	566
1. Wiek	264	567
2. Ubezważnowolnienie częściowe	264	568
3. Skutki	264	570
IV. Pełna zdolność do czynności prawnych	267	576
§ 29. Wady oświadczenia woli	268	577
I. Uwagi ogólne	268	577
II. Brak świadomości lub swobody	269	578
1. Pojęcie	269	578
2. Zakres podmiotowy	270	580
III. Pozorność	270	581
1. Pojęcie	270	581
2. Skutki pozorności	272	583
3. Pozorność a oświadczenie woli nie na serio, zastrzeżenie potajemne i czynności fiducjarne	272	585
IV. Błąd	273	588
1. Pojęcie	273	588
2. Przypadki szczególne	274	591
3. Skutki	275	594
V. Podstęp	275	595
1. Pojęcie	275	595
2. Skutki	276	597
VI. Groźba	277	598
VII. Uchylenie się od skutków prawnych	278	603
Rozdział IX. Treść czynności prawnej	280	606
§ 30. Swoboda kształtowania treści czynności prawnych	280	606
I. Uwagi ogólne	280	606
1. Pojęcie treści czynności prawnej	280	607
2. Zasada swobody kształtowania treści	281	610
3. Wzorzec kompetencji generalnej	282	612
II. Ograniczenia	283	615
1. Prawa przyrody	284	616
2. Normy bezwzględnie wiążące	284	617
3. Obejście ustawy	285	618
4. Zasady współżycia społecznego	285	620
III. Skutki naruszenia	286	621
§ 31. Elementy czynności prawnej	287	626
I. Rodzaje	288	626
1. <i>Essentialia negotii</i>	288	627
2. <i>Naturalia negotii</i>	288	628
3. <i>Accidentalialia negotii</i>	288	629
II. Warunek i termin	289	631
1. Warunek	289	632
2. Termin	292	638
Rozdział X. Zawarcie umowy	294	641
§ 32. Założenia ogólne	294	641

	Str.	Nb.
I. Konsens	295	642
1. Pojęcie	295	642
2. Zakres konsensu	295	645
3. Określenie stron	296	648
II. Swoboda zawierania umów	297	649
1. Pojęcie	297	649
2. Ograniczenia	297	651
3. Umowy adhezyjne	299	656
4. Zastępcze oświadczenie woli	299	657
5. Orzeczenie sądowe jako zdarzenie cywilnoprawne	301	661
6. Decyzja administracyjna jako zdarzenie cywilnoprawne	302	662
§ 33. Sposoby zawierania umów	302	663
I. Oferta i jej przyjęcie	303	664
1. Pojęcie oferty	303	664
2. Skutki złożenia oferty	305	668
3. Ustanie stanu związania ofertą	307	669
4. Przyjęcie oferty	308	674
5. Miejsce i czas zawarcia umowy	310	679
II. Negocjacje	310	680
1. Pojęcie	310	680
2. Prowadzenie negocjacji	311	682
3. Zawarcie umowy	312	683
4. List intencyjny	312	685
5. Zaproszenie do zawarcia umowy	314	688
III. Aukcja i przetarg	314	690
1. Uwagi wstępne	314	690
2. Charakter prawny oraz funkcja przetargu i aukcji	315	691
3. Ogłoszenie aukcji albo przetargu	315	693
4. Aukcja	317	697
5. Przetarg	318	699
6. Wadium	319	702
7. Unieważnienie umowy	321	705
Rozdział XI. Przedstawicielstwo ze szczególnym uwzględnieniem pełnomocnictwa i prokury	323	710
§ 34. Pojęcie przedstawicielstwa i pełnomocnictwa	323	710
I. Pojęcie przedstawicielstwa	323	710
1. Działanie w cudzym imieniu	323	710
2. Instytucje o zbliżonej funkcji	325	715
II. Pojęcie pełnomocnictwa i przedstawicielstwa ustawowego	326	723
§ 35. Pełnomocnictwo	327	725
I. Udzielenie pełnomocnictwa	327	726
1. Zdolność do czynności prawnej	327	726
2. Oświadczenie woli mocodawcy	328	727
3. Treść pełnomocnictwa	329	731
4. Czynność „z samym sobą”	332	740
5. Pełnomocnik rzekomy	333	742
II. Stosunek podstawowy	334	745
III. Wygaśnięcie pełnomocnictwa	336	748

	Str.	Nb.
IV. Prokura.....	338	757
1. Uwagi wstępne.....	338	757
2. Pojęcie i funkcja prokury.....	338	758
3. Podmioty kompetentne do udzielania prokury.....	339	759
4. Udzielenie prokury.....	339	760
5. Prokurent.....	340	761
6. Zakres prokury i sposób jej wykonywania.....	340	763
7. Wygaśnięcie prokury.....	342	767
Rozdział XII. Wpływ wadliwości czynności prawnych na ich skuteczność		
   prawna.....	343	771
§ 36. Uwagi ogólne.....	343	771
§ 37. Postacie nieważności czynności prawnej.....	345	773
I. Nieważność.....	345	773
1. Uwagi ogólne.....	345	773
2. Konwalidacja.....	346	776
3. Konwersja.....	347	777
II. Wzruszalność.....	347	778
III. Bezskuteczność zawieszona.....	348	782
IV. Bezskuteczność względna.....	349	783
1. Uwagi ogólne.....	349	783
2. Konstrukcja bezskuteczności względnej na podstawie art. 59 KC..	350	785
3. Przesłanki.....	351	786
4. Skutki i funkcja.....	352	791
Rozdział XIII. Przedawnienie i terminy zawite.....	354	795
§ 38. Dawność.....	354	795
I. Pojęcie i funkcja.....	354	795
II. Rodzaje.....	355	797
§ 39. Przedawnienie.....	356	804
I. Pojęcie.....	356	805
1. Przedmiot.....	356	805
2. Zarzut przedawnienia.....	357	806
3. Skutek.....	358	809
II. Terminy.....	359	810
1. Długość.....	359	810
2. Obliczanie biegu terminu.....	360	815
III. Zawieszenie biegu przedawnienia.....	361	820
IV. Przerwa biegu przedawnienia.....	363	826
1. Uwagi ogólne.....	363	826
2. Dochodzenie roszczenia.....	363	827
3. Uznanie roszczenia.....	364	829
§ 40. Terminy zawite.....	366	837
I. Pojęcie i rodzaje.....	367	837
II. Skutki.....	368	840
Indeks rzeczowy.....	371	

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.)
KC	Kodeks cywilny
KH	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.)</i>
KomPrywU	ustawa z 30.8.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i ze sprost.)
KP	Kodeks pracy
KPA	Kodeks postępowania administracyjnego
KPC	Kodeks postępowania cywilnego
KPK	Kodeks postępowania karnego
KRO	Kodeks rodzinny i opiekuńczy
KSH	Kodeks spółek handlowych
KWU	ustawa z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.)
KZ	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 598 ze zm.)</i>
ObligU	ustawa z 29.6.1995 r. o obligacjach (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300 ze zm.)
OchrKonsU	ustawa z 2.3.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 ze zm.)
OchrLokU	ustawa z 21.6.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.)
PodEiU	ustawa z 18.9.2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 ze zm.)
PrASC	ustawa z 29.9.1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688 ze zm.)
PrAut	ustawa z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.)
PrBank	ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.)

PrCzek	ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo czekowe (Dz.U. Nr 37, poz. 283 ze zm.)
PrNot	ustawa z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm.)
PrPrywM	ustawa z 4.2.2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 80, poz. 432)
PrSpółdz	ustawa z 16.9.1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.)
PrWeksl	ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.)
PWKC	ustawa z 23.4.1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 94 ze zm.)
SNU	ustawa z 23.11.2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.)
SwobGospU	ustawa z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.)
UprSPU	ustawa z 8.8.1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 493 ze zm.)
ZNKU	ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)
ZTP	rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 20.6.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. Nr 100, poz. 908)

2. Organy orzekające

ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
GKA	Główna Komisja Arbitrażowa
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
NTA	Naczelny Trybunał Administracyjny
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SN (7)	Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów
TK	Trybunał Konstytucyjny

3. Czasopisma i publikatory

AUWr	Acta Universitatis Wratislaviensis
Dz.U.	Dziennik Ustaw
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
MoPod	Monitor Podatkowy
M.P.	Monitor Polski
NP	Nowe Prawo
OG	Orzecznictwo Gospodarcze
OSG	Orzecznictwo Sądów Gospodarczych
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej

OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich – Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych (1957–1989)
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Seria A
PL	Przegląd Legislacyjny
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Prawo i Zabezpieczenie Społeczne
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPHZ	Problemy Prawne Handlu Zagranicznego
Prz. Sejm.	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
R. Pr.	Radca Prawny
SC	Studia Cywilistyczne
SP	Studia Prawnicze
SPE	Studia Prawno-Ekonomiczne
SPP	Studia Prawa Prywatnego
ST	Samorząd Terytorialny
ZNIBPS	Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZNUŚ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Śląskiego
ZNUWr	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego

4. Literatura

Dmowski, Rudnicki,

Komentarz ..... *S. Dmowski, S. Rudnicki*, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna, Warszawa 2009

Gniewek,

KC. Komentarz ..... Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. *E. Gnieweka*, Warszawa 2011

Kidyba,

KC. Komentarz ..... Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. *A. Kidyby*, t. 1, Część ogólna, Warszawa 2009

Pietrzykowski,

KC. Komentarz ..... Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. *K. Pietrzykowskiego*, t. I, Warszawa 2008

System Pr. Cyw. .... System Prawa Cywilnego, t. I, red. tomu *S. Grzybowski*, Ossolineum 1985

System Pr. Pr., t. 1 ..... System Prawa Prywatnego, Prawo cywilne – część ogólna, t. 1, pod red. *M. Safjana*, Warszawa 2007

System Pr. Pr., t. 2 ..... System Prawa Prywatnego, Prawo cywilne – część ogólna, t. 2, pod red. *Z. Radwańskiego*, Warszawa 2008